

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 32/05-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. februára 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Alana Mišiaka, bytom N., zastúpeného advokátom JUDr. J. F., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru Slovenskej republiky v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KRP-9/OEK-BB-2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Alana Mišiaka **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. septembra 2004 doručená sťažnosť Ing. Alana Mišiaka (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru Slovenskej republiky v Banskej Bystrici (ďalej len „krajské riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KRP-9/OEK-BB-2004.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že podniká na základe živnostenského oprávnenia a 21. júla 2004 mu bol doručený príkaz na prehliadku nebytových priestorov, a to so súhlasom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej len „krajská prokuratúra“) z 20. júla 2004. Prehliadka bola uskutočnená hneď po doručení príkazu. V príkaze na prehliadku bolo uvedené, že sa nariaďuje v súvislosti s trestnou vecou vedenou na krajskom riaditeľstve pod sp. zn. ČVS: KRP-9/OEK-2004. Proti sťažovateľovi však žiadne trestné stíhanie začaté nebolo a ani nevie, o aké konanie ide a proti komu sa vedie. Uskutočnená prehliadka priestorov sa skončila *«„zabavením“ všetkého potrebného pre riadny podnikateľský, ekonomický, účtovný a daňový chod»* sťažovateľa, a tento *„nemá fakticky nič z toho, čo je potrebné a čo je štátom vyžadované pre činnosť firmy“*. Sťažovateľovi boli pri prehliadke odňaté všetky účtovné dokumenty bez konsignácie písomností, bez právnej možnosti verifikovať čo sa v nich nachádzalo, čo teda bolo odňaté a čo bude vrátené. Sťažovateľovi je tak znemožnené podnikáť a vznikli mu v dôsledku odňatia vecí problémy pri vybavovaní reklamácií obchodných partnerov, narušili sa jeho obchodné vzťahy s odberateľmi, nemá možnosť podať predpísané daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty a pod. Sťažovateľ uvádza, že touto akciou mu vznikla nemalá morálna ujma, napriek tomu, že nie je si vedomý žiadnej protiprávnej činnosti, ktorej sa mal dopustiť.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že *„opatrením a následným postupom“* krajského riaditeľstva bolo porušené *„právo sťažovateľa zaručené v článku 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 26 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo stanovené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky“*.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Krajské riaditeľstvo PZ v Banskej Bystrici, úrad justičnej a kriminálnej polície 974 01 Banská Bystrica v trestnom konaní vedenom pod ČVS: KRP-9/OEK-BB-2004 porušil právo Ing. Alana Mišiaka, aby jeho vec bola prerokovaná bez zbytočných prieťahov, ktoré zaručuje čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Krajské riaditeľstvo PZ v Banskej Bystrici, úrad justičnej a kriminálnej polície 974 01 Banská Bystrica v trestnom konaní vedenom pod ČVS: KRP-9/OEK-BB-2004

porušil právo Ing. Alana Mišiaka, na podnikanie a uskutočňovanie inej zárobkovej činnosti, ktoré zaručuje čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Krajskému riaditeľstvu PZ v Banskej Bystrici, úradu justičnej a kriminálnej polície 974 01 Banská Bystrica v trestnom konaní vedenom pod ČVS: KRP-9/OEK-BB-2004 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov, najmä bezodkladne vykonať potrebné úkony po uskutočnení ktorých bude možné vrátiť veci spísané do zápisnice o vydaní (odňatí) veci zo dňa 21. 07. 2004, ČVS: KRP-9/OEK-BB-2004 Ing. Alanovi Mišiakovi.

4. Krajskému riaditeľstvu PZ v Banskej Bystrici, úradu justičnej a kriminálnej polície 974 01 Banská Bystrica v trestnom konaní vedenom pod ČVS: KRP-9/OEK-BB-2004 zakazuje pokračovať v porušovaní práva Ing. Alana Mišiaka na podnikanie a uskutočňovanie inej zárobkovej činnosti zaručené čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

5. Krajskému riaditeľstvu PZ v Banskej Bystrici, úradu justičnej a kriminálnej polície 974 01 Banská Bystrica prikazuje obnoviť stav pred porušením práva na podnikanie a uskutočňovanie inej zárobkovej činnosti zaručené v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vrátením vecí spísaných do zápisnice o vydaní (odňatí) veci zo dňa 21. 07. 2004, ČVS: KRP-9/OEK-BB-2004 Ing. Alanovi Mišiakovi, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Ing. Alanovi Mišiakovi, trvale bytom: N., priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk (slovom jednottisíc slovenských korún), ktoré je Krajské riaditeľstvo PZ v Banskej Bystrici, úrad justičnej a kriminálnej polície 974 01 Banská Bystrica povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Krajské riaditeľstvo PZ v Banskej Bystrici, úrad justičnej a kriminálnej polície 974 01 Banská Bystrica je povinný uhradiť Ing. Alanovi Mišiakovi trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. F.“

Z vyjadrenia krajského riaditeľstva ku sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že trestná vec je vedená pod sp. zn. ČVS: KRP-9/OEK-BB-2004. Trestné stíhanie bolo vyšetrovateľom krajského riaditeľstva začaté 4. februára 2004. Dňa 21. júla 2004 bol sťažovateľovi doručený príkaz na prehliadku v nebytových priestoroch v užívaní podnikateľským

subjektom Ing. Alanom Mišiakom - NUSSI. Výkon prehliadky bol nariadený príkazom vyšetrovateľa krajského riaditeľstva zo 6. júla 2004, k jej výkonu bol daný predchádzajúci súhlas prokurátora krajskej prokuratúry a na krajskom riaditeľstve je príkaz evidovaný pod sp. zn. Č. p.: KRP-V-593/2004-JKP. Z obsahu zápisnice z 21. júla 2004, ktorú sťažovateľ podpísal, vyplýva, že tento dobrovoľne vydal v zápisnici uvedené veci a z toho dôvodu bolo od samotného úkonu prehliadky vyšetrovateľa upustené. Zaistené doklady majú charakter vecí dôležitých pre trestné konanie a je potrebné vykonať ich znalecké skúmanie.

Z obsahu predmetného vyjadrenia ďalej vyplýva, že vyšetrovateľ krajského riaditeľstva umožňuje pracovníkom príslušných podnikateľských subjektov nahliadnuť do zaistených dokladov v prítomnosti orgánu činného v trestnom konaní, v prípade potreby tiež vyhotoviť si ich fotokópie. Dôkazom toho je skutočnosť, že na základe žiadosti sťažovateľa mu bolo spolu s jeho troma zamestnancami 4. októbra 2004 umožnené nahliadnuť do dokladov týkajúcich sa jeho firmy a vyhotoviť si potrebné fotokópie.

Krajské riaditeľstvo vo svojom citovanom vyjadrení okrem iného uvádza: „(...) žiadostiam Ing. Alana Mišiaka je zo strany vyšetrovateľa PZ venovaná dostatočná pozornosť, ako aj snaha menovanému v rámci možností vyhovieť. Prístup k účtovným a daňovým dokladom jeho podnikateľského subjektu nie je obmedzený a v prípade potreby je možné nazretie do dokladov vykonať aj opakovane.“

K vyjadreniu krajského riaditeľstva zaujal stanovisko právny zástupca sťažovateľa 17. decembra 2004, ktorý nesúhlasí s názorom krajského riaditeľstva a je to toho názoru, že: „Je neprípustný stav, keď orgány činné v trestnom konaní zadovážujú dôkazy voči konkrétnym osobám ich výsluchom v pozícii svedkov podľa ust. § 97 a nasl. TP (...).“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv

alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nie je ústavný súd príslušný, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje, a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení zákona č. 458/2003 Z. z. (ďalej len „zákon o prokuratúre“) „Prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány“.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre «podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len

„podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený».

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre „Pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného predpisu, či sú splnené podmienky na podávanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený“.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre „Ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov“.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre). Podľa § 34 ods. 2 citovaného zákona ďalší opakovaný podnet, v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Ústavný súd uznáva podnet podľa zákona o prokuratúre za účinný prostriedok ochrany základných práv, ktoré namietal sťažovateľ. Sťažovateľ neuviedol, netvrdil a nepreukázal, že by využil ustanovenie § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre, ale ani ustanovenie § 174 Trestného poriadku (dozor prokurátora).

Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Ústavný súd v predchádzajúcich konaniach opakovane vyslovil právny názor, že vynechanie tejto inštitúcie v sústave orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen zistiť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre a Trestného poriadku, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok postupu príslušného orgánu činného v prípravnom konaní (napr. IV. ÚS 399/04).

Ústavný súd zotrváva v súlade so svojou doterajšou judikatúrou na tom, že sťažovateľ je pred podaním sťažnosti ústavnému súdu povinný vyčerpať všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zo sťažnosti sťažovateľa nevyplýva, že by bol použil právny prostriedok nápravy vyplývajúci zo zákona o prokuratúre. Sťažovateľ to vo svojej sťažnosti ani netvrdil, hoci podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažovateľ, v zastúpení advokátom, musel vedieť, že k prípustnosti sťažnosti uplatnenej na ústavnom súde patrí aj vyčerpanie takých právnych prostriedkov, ktoré obsahuje aj zákon o prokuratúre a Trestný poriadok.

Keďže v danom prípade sťažovateľ uvedeným spôsobom nepostupoval, ústavný súd dospel k záveru, že jeho sťažnosť nie je pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany jeho základných práv prípustná, a preto rozhodol o nej (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde a § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre) tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadostučinenia, vyslovenie príkazu vrátiť veci spísané v zápisnici o vydaní (odňatí) vecí z 21. júla 2004, obnoviť stav na podnikanie a uskutočňovanie inej zárobkovej činnosti je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (§ 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti nezaoberal.

Ústavný súd poukazuje na to, že vo vzťahu k označenému čl. 35 ods. 1 ústavy mohla byť táto časť sťažnosti odmietnutá aj pre zjavnú neopodstatnenosť z dôvodu, že medzi namietaným postupom krajského riaditeľstva a označeným základným právom podľa čl. 35 ods. 1 ústavy nie je žiadna súvislosť, ktorá by reálne vytvárala základ na záver o možnom porušení uvedeného základného práva.

Sťažovateľ má možnosť vyžiadať si fotokópie dokladov odňatých pri prehliadke podľa zápisnice z 21. júla 2004, ktorú možnosť aj využíva, nikto mu nebráni v jeho podnikaní a podľa názoru ústavného súdu zaistenie odňatých vecí sťažovateľa krajským riaditeľstvom uvedených v citovanej zápisnici je lege artis.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2005